



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 566/2016-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2017 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika o sťažnosti notára [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Michalom Kičom, Prievozská 4/B, Bratislava, pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sžo 47/2014 a jeho rozsudkom z 25. februára 2016 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo notára [REDACTED], na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sžo 47/2014 a jeho rozsudkom z 25. februára 2016 porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžo 47/2014 z 25. februára 2016 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť notárovi [REDAKOVANÉ], trovy konania v sume 454,74 € (slovom štyristopäťdesiatštyri eur a sedemdesiatštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Michala Kiču, Prievozská 4/B, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 566/2016-21 z 13. septembra 2016 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť notára [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sžo 47/2014 a jeho rozsudkom z 25. februára 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 1 S 142/2011 z 10. apríla 2014 v súlade s § 250j ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku zrušil na základe žaloby sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo vnútra“ alebo „druhostupňový správny orgán“) sp. zn. SLV-OLVS-103/2011 z 28. júla 2011 (ďalej len „rozhodnutie ministerstva vnútra z 28. júla 2011“) a vec mu vrátil na ďalšie konanie, súčasne žalovaného zaviazal zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.

3. Rozhodnutím ministerstva vnútra z 28. júla 2011 minister, rozhodujúc o rozklade podanom sťažovateľom proti rozhodnutiu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, spravodajskej jednotky finančnej polície (ďalej len „finančná polícia“ alebo „prvostupňový správny orgán“, v citáciách aj „spravodajská jednotka“) sp. zn. PPZ-23-19/BOK-FP-II-2008 z 24. septembra 2008, zmenil prvostupňové správne rozhodnutie tak, že sťažovateľovi uložil pokutu vo výške 6 638,78 € za porušenie povinností ustanovených v § 6 ods. 1 písm. a) a § 6 ods. 3 písm. d) zákona č. 367/2000 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov platného do 31. augusta 2008 (ďalej len „zákon č. 367/2000 Z. z.“), ktoré spočívalo v tom, že ako povinná osoba podľa § 3 písm. g) zákona č. 367/2000 Z. z. od 15. januára 2005 do 12. marca 2008 nemal svoj program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti (ďalej len „program vlastnej činnosti“) vypracovaný v súlade s § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 367/2000 Z. z., ako aj v tom, že v rámci kontroly začatej 12. marca 2008 až do vydania rozhodnutia odmietal preukázať, akým spôsobom plní svoje povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 367/2000 Z. z., a tiež ignorovaním požiadaviek finančnej polície neumožnil vykonanie kontroly plnenia povinností povinnej osoby v celom rozsahu, v dôsledku čoho neumožnil finančnej polícii plnenie jej úloh podľa § 10 písm. a) zákona č. 367/2000 Z. z.

4. Krajský súd v rámci správneho prieskumu vyhodnotil z obsahu administratívneho spisu skutkové okolnosti predchádzajúce vydaniu rozhodnutia ministerstva z 28. júla 2011 a konštatoval, že viaceré výzvy zaslané sťažovateľovi boli bez konkrétnej špecifikácie na predloženie požadovaných listín oprávnenou osobou. Zároveň uviedol, že v danom prípade išlo o rozpor, keď na jednej strane bolo potrebné chrániť záujmy štátu a zabezpečiť ochranu pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti, na strane druhej stála povinnosť notára ustanovená v zákone Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov, ako aj v Etickom kódexe notára zachovávať mlčanlivosť. Berúc na zreteľ, že notár ako dôverník svojho klienta je viazaný mlčanlivosťou, bol krajský súd toho názoru, že notár nemôže využívať dôverné informácie v neprospech klienta a akúkoľvek dôvernú informáciu môže vyzradiť

len so súhlasom klienta alebo na jeho príkaz, pričom výnimku z povinnosti mlčanlivosti obsahuje Notársky poriadok.

Krajský súd napriek tomu, že nespochybnil právny záver finančnej polície, ako aj ministerstva vnútra o povinnosti notára poskytnúť súčinnosť pri ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti, bol toho názoru, že v záujme zachovania mlčanlivosti o skutočnostiach týkajúcich sa klientov by sťažovateľ ako notár mal vedieť, akých listín a ktorých skutočností sa správny orgán domáha.

5. V konaní o rozklade, ako aj v konaní pred súdmi v správnom súdnictve bolo sporné posúdenie rozsahu povinnosti mlčanlivosti uloženej notárovi vo vzťahu k povinnosti poskytnúť finančnej polícii dôkazy a listiny preukazujúce plnenie povinnosti notára predložiť údaje o obchodných operáciách, na ktoré sa vzťahuje povinnosť identifikácie, pričom sťažovateľ tvrdil, že rozsah žiadosti správneho orgánu o poskytnutie údajov a dokladov pre účely preukázania splnenia povinnosti povinnej osoby bol nedostatočne identifikovaný.

6. Finančná polícia a napokon aj ministerstvo vnútra podľa sťažovateľa opakovane uvádzali, že *„pojmem obchodná operácia (ktorá sama o sebe nie je neobvyklou obchodnou operáciou) je potrebné vyvodit' analogicky z obsahu pojmu neobvyklá obchodná operácia (§ 4 zákona). Takto vymedzený pojem upravuje kvalitu a rozsah požadovaných informácií a podkladov a nie je potrebné nijakým ďalším spôsobom požadované informácie na účely kontroly konkretizovať.“*. Ako ďalej sťažovateľ uvádza, finančná polícia bola podľa jej názoru *„oprávnená aj na účely kontroly požadovať sprístupnenie aj takých údajov a listín, ktoré podľa názoru povinnej osoby nedokumentujú neobvyklú obchodnú operáciu, nakoľko bez posúdenia ich obsahu nedokáže určiť, či si povinná osoba plní svoje povinnosti podľa zákona. Spravodajská jednotka bola podľa jej názoru nielen za účelom samotnej ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti, avšak už aj len za účelom kontroly plnenia povinností povinných osôb oprávnená nahliadať do všetkých listín a nosičov informácií, ktoré zachytávajú obchodné operácie (v pomeroch sťažovateľa sa jedná o notárske zápisnice vymedzené dátumom ich spísania od 15. 1. 2005 do 12. 3. 2008 bez ohľadu na ich subsumovateľnosť pod pojem obchodná operácia alebo neobvyklá operácia). Preto pokiaľ*

sťažovateľ nevyhovel opakovaným výzvam na preukázanie plnenia povinností a neumožnil spravodajskej jednotke výkon kontroly a preverenia plnenia povinností sprístupnením požadovaných listín a informácií v sídle svojho úradu, závažným spôsobom porušil povinnosti uložené mu zákonom č. 367/2000 Z. z., čím sa dopustil správneho deliktu a preto mu pokuta bola uložená dôvodne a v súlade so zákonom.“

7. Sťažovateľ ako povinná osoba sa odvolával na zákonom ustanovenú povinnosť mlčanlivosti, pre ochranu ktorej je potrebné presne zo strany finančnej polície vymedziť a konkretizovať obsah ňou požadovaných údajov a listín. Sťažovateľ nepovažoval ich vymedzenie prostredníctvom pojmu «*„obchodná operácia“ (na účely splnenia povinnosti identifikácie)*», ktorý považuje za právne neurčitý, ponechaný bez legálnej definície, za nedostatočný na prelomenie nemu zákonom ustanovenej povinnosti mlčanlivosti. Sťažovateľ vyhlásil, že *«pri výkone svojej notárskej činnosti nezaznamenal žiadnu neobvyklú finančnú operáciu alebo úkony smerujúce k legalizácii príjmov z trestnej činnosti, pričom keďže samotný zákon ponecháva konkrétne posúdenie jednotlivých operácií na samotných povinných osobách, toto jeho vyhlásenie považoval za dostatočné. Domnieval sa preto, že bez vyhovievania jeho požiadavke na upresnenie požadovaných informácií a listín a poskytnutie definície pojmu „obchodná operácia“ nedošlo k prelomeniu jemu zákonom uloženej povinnosti mlčanlivosti, a preto mu spravodajskou jednotkou uložená pokuta byť nemala, nakoľko z jeho strany nedošlo k mareniu výkonu kontroly.»*

8. Na základe odvolania ministerstva vnútra najvyšší súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 S 142/2011 z 10. apríla 2014 tak, že žalobu sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministerstva vnútra z 28. júla 2011 zamietol a zároveň sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

9. Sťažovateľ je toho názoru, že označeným postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu boli porušené jeho v sťažnosti označené základné práva podľa ústavy a právo podľa dohovoru, a to najmä tým, že *„(i) v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra vnútra zvolil svojvoľný a arbitrárny výklad právnych predpisov k otázke stretu povinnosti*

mlčanlivosti notára a jeho povinností na úseku boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti, (ii) neprihliadol na závažné procesné vady, ktoré sa vyskytli v správnom konaní a na ktoré sťažovateľ poukazoval a napokon (iii) sa presvedčivým spôsobom nevysporiadal s námietkami sťažovateľa“.

10. Pre posúdenie, či sťažovateľ svojím konaním porušil zákon, bol podľa sťažovateľa najvyšší súd povinný vykonať „vecný výklad ustanovení § 6 zákona č. 367/2000 Z. z. ako aj § 39 Notárskeho poriadku a na ich kolíziu poskytnúť uspokojivú odpoveď“.

11. V rámci posúdenia splnenia povinnosti všeobecného súdu vykonávať výklad právnych predpisov ústavne-konformným spôsobom je potrebné sa podľa sťažovateľa zamerať na „dôsledky vo sfére základných práv, ku ktorým súdom vykonaný výklad vedie. Sťažovateľ sa ako notár dostal do stretu plnenia dvoch zákonom ustanovených povinností, povinnosti mlčanlivosti vo vzťahu k svojim klientom podľa § 39 Notárskeho poriadku na jednej strane a povinnosti súčinnosti poskytnúť listiny a údaje spravodajskej jednotke pri výkone kontroly plnení povinnosti podľa § 6 zákona č. 367/2000 Z. z. na druhej strane, pričom množina nosičov informácií a samotných informácií, ktoré sú na jednej strane chránené povinnosťou mlčanlivosti a na druhej strane žiadané pre policajný orgán, je rovnaká... Sťažovateľ uprednostnil zachovanie povinnosti mlčanlivosti vo vzťahu ku svojim klientom. Za jeho postup bol policajným orgánom sankcionovaný, nakoľko ním podľa jeho názoru porušil zákon, kedy mal spomedzi uvedených zákonom kladených povinností preferovať plnenie súčinnosti pre policajný orgán. Tento výklad právnych predpisov aproboval ako ústavne-konformný aj najvyšší súd v napádanom rozsudku.“.

12. Zohľadňujúc uvedené skutočnosti, sťažovateľ rezultuje, že v prípade, ak by ako povinná osoba vyhovel požiadavkám finančnej polície počas kontroly plnenia povinností podľa zákona č. 367/2000 Z. z. na jeho notárskom úrade v období roku 2008, došlo by „k nepripustnému zásahu do práva bližšie neurčeného okruhu jeho klientov na súkromie, a to sprístupnením údajov a listín, na ktoré sa vzťahuje notárovi uložená povinnosť mlčanlivosti, nakoľko tento zásah je zásahom do základného práva klientov na súkromie,

bol by vykonaný štátnym orgánom, a v teste prípustnosti by neobstál z hľadiska legality pre úplnú absenciu účinných procesných mechanizmov kontroly, ako ani z hľadiska proporcionality zásahu, keďže plošný výkon kontroly je neprípustný a sledovaný účel by bolo možné dosiahnuť aj pri menej intenzívnom zásahu do práv tretích osôb“.

13. Sťažovateľ preto zastáva názor, že pokiaľ „odmietol vyhovieť nezákonnej výzve policajného orgánu vedúcej k porušeniu jeho povinnosti zachovávať mlčanlivosť, nemohol sa dopustiť protiprávneho konania spočívajúceho v marení kontroly vykonávanej zo strany policajného orgánu, nakoľko žiadna osoba nie je povinná uposlúchnuť ani podrobiť sa takej výzve policajného orgánu, ktorá nemá oporu v platných právnych predpisoch (medzi ktoré sa samozrejme primárne zaraďuje Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Voči osobe, ktorá takto postupuje, nie je možné vyvodiť administratívnu povinnosť založenú na nerešpektovaní takejto výzvy.“.

14. Podľa názoru sťažovateľa ak správny súd v rámci súdneho prieskumu správneho rozhodnutia vykonal „taký výklad právnych predpisov, ktorý vedie k aprobovaniu nezákonného zásahu nezlučiteľného s požiadavkami ustanovenými čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ním vykonaný výklad nie je zlučiteľný s povinnosťou ústavne-konformného výkladu právnych predpisov a pokiaľ vedie k súdnemu aprobovaniu nezákonne uloženej sankcie sťažovateľovi, porušil tým správny súd základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky v rovine práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako aj v rovine práva na účinný prostriedok súdneho prieskumu správnych rozhodnutí podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Takéto porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje zrušenie vytknutou vadou zaťaženého rozhodnutia, nakoľko iným spôsobom tento nezákonný zásah do práv sťažovateľa zhojiť nemožno.“.

15. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom

pod sp. zn. 7 Sžo 47/2014 a jeho napadnutým rozsudkom, toto rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a taktiež mu priznal trovy právneho zastúpenia v sume 296,44 €.

II.

16. Najvyšší súd na výzvu ústavného súdu podľa § 29 ods. 3 zákona o ústavnom súde predložil 2. novembra 2016 vyjadrenie č. k. KP 3/2016-70 k sťažnosti, v ktorom sa pridrižiava dôvodov sťažnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a v podstate zhrňuje rozsudok vo veci samej. V závere vyjadrenia najvyšší súd konštatuje, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je *«riadne zdôvodnený, najvyšší súd dal dostatočné odpovede na všetky relevantné námietky sťažovateľa a ani nevykazuje žiadne známky arbitrárnosti. Postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa preto nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, a v danom prípade preto nemohlo byť porušené označené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2010, č. k. II. ÚS 508/2010-15) „skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. Prípadný zásah ústavného súdu, a to nahrádzanie právneho názoru najvyššieho súdu, je možné realizovať len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, v zmysle ustálenej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.“».*

Zohľadňujúc už uvedené, najvyšší súd navrhol, aby ústavný súd sťažnosti nevyhovel a vo veci vyhlásil nález, že *„základné práva sťažovateľa v danej veci porušené neboli“*.

17. K vyjadreniu najvyššieho súdu sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu zaujal stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 22. novembra 2016, v ktorom uviedol, že sa „aj vo svetle podaného písomného vyjadrenia najvyššieho súdu pridriava svojej sťažnosti a v celom rozsahu na nej zotrváva. Nakoľko písomné vyjadrenie porušovateľa predstavuje v podstate zhrnutie jeho rozsudku vo veci samej, nebolo spôsobilé vyvrátiť dôvodnosť sťažnostnej argumentácie sťažovateľa.“

Ďalej sa v ňom uvádza, že najvyšší súd v písomnom vyjadrení „nijakým spôsobom nereflektoval vytkanú ústavnú neudržateľnosť ním vykonaného výkladu ohľadom konfliktu povinností sťažovateľa ako notára, a to povinnosti poskytnutia súčinnosti spravodajskej jednotke finančnej polície na jednej strane a povinnosti zachovania mlčanlivosti na strane druhej.

(4) Sťažovateľ len pripomína, že konflikt oboch jeho povinností vyplýval z nezákonného rozsahu spravodajskou jednotkou požadovaných informácií, ktorá za účelom kontroly povinností sťažovateľa nahlasovať neobvyklé finančné operácie podľa zákona č. 367/2000 Z. z. v rámci prehliadky v sídle jeho notárskeho úradu požadovala sprístupnenie všetkých notárskych zápisníc vyhotovených sťažovateľom od 15. 1. 2005 do 12. 3. 2008 bez ohľadu na ich subsumovateľnosť pod pojem obchodná operácia alebo neobvyklá operácia. Sťažovateľ, poukazujúc na svoju povinnosť mlčanlivosti a zjavný exces v rozsahu požadovaných údajov, odmietol sprístupniť chránené údaje o svojich klientoch bez zákonného podkladu. V danom prípade je totiž zrejmé, že plošným sprístupnením všetkých notárskych zápisníc spísaných na jeho notárskom úrade odo dňa vzniku až do začatia výkonu kontroly by došlo k sprístupneniu masívneho počtu údajov, ktorých sprístupnenie zákon č. 367/2000 Z. z. vôbec nepredpokladal, a to ani pri ohlasovaní neobvyklých obchodných operácií, tobôž už nie za účelom výkonu kontroly plnenia administratívnych povinností sťažovateľa.

(5) Sťažovateľ v celom rozsahu zotrváva na svojej sťažnostnej argumentácii vystavanej na aplikácii o. i. rozhodnutí najvyšších súdnych autorít, a to EŠLP vo veci Michaud proti Francúzsku, rozsudok z 6. 12. 2012, č. 12323/1, resp. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 25. 4. 2015 sp. zn. PL. ÚS 10/2014, uvedenej v jeho ústavnej sťažnosti v bodoch 41 až 48, a pre prehľadnosť ju na tomto mieste nebude opakovať. Sťažovateľ argumentuje, že v prípade, ak by sťažovateľ ako povinná osoba vyhovel

nezákonným požiadavkám spravodajskej jednotky ako policajného orgánu počas kontroly plnenia povinností podľa zákona č. 367/2000 Z. z. na jeho notárskom úrade v období roku 2008, došlo by k neprípustnému zásahu do práva bližšie neurčeného okruhu jeho klientov na súkromie, a to sprístupnením údajov a listín, na ktoré sa vzťahuje notárovi uložená povinnosť mlčanlivosti, nakoľko tento zásah je zásahom do základného práva klientov na súkromie, bol by vykonaný štátnym orgánom, a v teste prípustnosti by neobstál z hľadiska legality pre úplnú absenciu účinných procesných mechanizmov kontroly, ako ani z hľadiska proporcionality zásahu, keďže plošný výkon kontroly je neprípustný a sledovaný účel by bolo možné dosiahnuť aj pri menej intenzívnom zásahu do práv tretích osôb. Pokiaľ teda sťažovateľ odmietol vyhovieť nezákonnej výzve policajného orgánu vedúcej k porušeniu jeho povinnosti zachovávať mlčanlivosť, nemohol sa dopustiť protiprávneho konania spočívajúceho v marení kontroly vykonávanej zo strany policajného orgánu, nakoľko žiadna osoba nie je povinná uposlúchnuť ani podrobiť sa takej výzve policajného orgánu, ktorá nemá oporu v platných právnych predpisoch (medzi ktoré sa samozrejme primárne zaraďuje Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Sťažovateľ sa teda domnieva, že voči osobe, ktorá takto postupuje, nie je možné vyvodiť administratívnu povinnosť založenú na nerešpektovaní takejto výzvy a správny súd v rámci konania o súdnom prieskume administratívnych povinností nesmie nezákonne uloženú majetkovú sankciu predstavujúcu nezákonný zásah, aprobovať.

(6) Sťažovateľ uvádza, že svojim postupom nesledoval svojvoľné odmietnutie, resp. marenie kontroly vykonávanej spravodajskou jednotkou finančnej polície na jeho úrade, avšak sledoval ňou plnenie jeho povinnosti mlčanlivosti vo vzťahu k jeho klientom. Spravodajská jednotka ho vyzvala na plošné sprístupnenie v podstate všetkých klientskych údajov za celé obdobie od 15. 1. 2005 do 12. 3. 2008, čo je celkom zjavne excesívny rozsah presahujúci akékoľvek mysliteľné medze údajov, ktoré by mohli predstavovať neobvyklú obchodnú operáciu. Na poskytnutie požadovaných údajov nemal sťažovateľ akýkoľvek zákonný podklad a rovnako tak nebola spravodajská jednotka oprávnená ich vyžadovať. Inými slovami, za účelom kontroly plnenia ohlasovacej povinnosti podľa zákona č. 367/2000 Z. z. nie je možné plošne sprístupňovať v podstate všetky údaje o všetkých klientoch notára, resp. iného právneho profesionála, pretože by sa tým celkom zjavne obchádzal zákon, ktorý rozsah sprístupňovaných údajov kvalitatívne vymedzuje. Preto

formulovaná požiadavka spravodajskej jednotky presahovala zákonný rámec pre výkon kontroly a neumožňovala sťažovateľovi porušiť mu zákonom ustanovenú povinnosť mlčanlivosti.

(7) Platí pritom, že povinnosť mlčanlivosti nie je výsadou právneho profesionála, avšak, je to zákonná povinnosť, svedčiaca advokátovi (resp. inému právnenému profesionálovi), pričom je to samotným štátom prikázaná povinnosť, ktorá požíva všeobecnú ochranu, ktorú je povinný zachovávať v záujme jeho klientov. Povinnosť mlčanlivosti predstavuje jeden zo spôsobov, ktorými samotný štát garantuje právo občanov na súkromie a umožňuje aj reálny výkon spravodlivosti, nakoľko v právnom štáte je ochrana súkromia občana, ako základného práva, nemysliteľná bez rešpektovania širokej škály tajomstiev súkromného života. Právo na súkromie je základným právom, ktoré vyplýva z ustanovení čl. 16, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 21, čl. 22 ods. 1 a čl. 41 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

(8) Preto sťažovateľ správne odmietol uposlúchnutie nezákonnej výzvy na plošné sprístupnenie údajov o jeho klientoch, čím sa nemohol dopustiť žiadneho protiprávneho konania, za ktorý by mu mohla byť samotnou spravodajskou jednotkou uložená sankcia. Pokiaľ takáto sankcia nezákonne uložená bola, bolo povinnosťou správneho súdu v rámci konania o správnom prieskume administratívnych rozhodnutí predmetné rozhodnutie pre jeho nezákonnosť zrušiť, tak, aby sa reálne naplnilo právo sťažovateľa na súdnu ochranu pred nezákonným zásahom alebo rozhodnutím orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Správny súd však aprobovaním nezákonného rozhodnutia zasahujúceho do sféry základných práv sťažovateľa v individuálnej rovine aproboval nezákonný zásah do práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (majetková sankcia) ako aj do práva nebyť stíhaný bez zákonného základu podľa čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky, a rovnako aproboval vo všeobecnej rovine potenciálne nebezpečný precedens, kedy môže spravodajská jednotka pod hrozbou finančnej sankcie či podania podnetu na odňatie oprávnenia vykonávať činnosť, donucovať povinné subjekty na poskytovanie takých údajov, pre ktorých vyžadovanie nemá zákonnú oporu v zmysle zákona č. č. 367/2000 Z. z.

(9) Pokiaľ správny súd v rámci súdneho prieskumu správneho rozhodnutia vykonal taký výklad právnych predpisov, ktorý vedie k aprobovaniu nezákonného zásahu

nezlučiteľného s požiadavkami ustanovenými čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ním vykonaný výklad nie je zlučiteľný s povinnosťou ústavnokonformného výkladu právnych predpisov a pokiaľ vedie k súdnemu aprobovaniu nezákonne uloženej sankcie sťažovateľovi, porušil tým správny súd základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky v rovine práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako aj v rovine práva na účinný prostriedok súdneho prieskumu správnych rozhodnutí. Takéto porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje zrušenie vytknutou vadou zaťaženého rozhodnutia, nakoľko iným spôsobom tento nezákonný zásah do práv sťažovateľa zhojiť nemožno.

(10) V danom prípade je potrebné ďalej uviesť, že neskoršia právna úprava zákonom č. 297/2008 Z. z. jednoznačne obsah povinností povinných osôb precizovala a časť povinností mlčanlivosti právnych profesionálov uprednostnila pred povinnosťou súčinnosti spravodajskej jednotke, čo rovnako nasvedčuje absencii legality (v podobe jasnej a určitej normy) v skoršej právnej úprave.

(11) Najvyšší súd na podporu svojho rozhodnutia vo vyjadrení v podstate uviedol niekoľko argumentov. Z hľadiska aplikácie rozsudku ESEP vo veci Michaud proti Francúzsku uviedol, že zásah do súkromia sťažovateľových klientov mal legitímne opodstatnenie z hľadiska predchádzaniu legalizácie príjmov z trestnej činnosti, čo je legitímnym záujmom. S týmto názorom sťažovateľ nepolemizuje, napokon, už vo svojej sťažnosti pri aplikácii testu prípustnosti zásahu do práva na súkromie jeho klientov uviedol rovnaký názor. Zásadne sa však nestotožňuje s prípustnosťou zásahu z hľadiska ostatných podmienok prípustnosti zásahu, najmä z hľadiska jeho legality a proporcionality (podrobne zdôvodnené v sťažnosti, bodoch 41 až 49). Zásah do práva na súkromie, aby mohol byť hodnotený ako zákonný, musí kumulatívne obstať vo všetkých kritériách jeho prípustnosti, k čomu v sťažovateľovej veci v žiadnom prípade nedošlo.

(12) Najvyšší súd ďalej uviedol, že v prípade vyhovenia výzvy by nedošlo k sprístupneniu chránených údajov o klientoch sťažovateľa tretej osobe, ale iba spravodajskej jednotke finančnej polície, ktorej príslušníci sú rovnako viazaní mlčanlivosťou. Daný argument zásadne neobstoí, nakoľko právo na súkromie a povinnosť mlčanlivosti je z hľadiska povahy subjektov absolútne, pričom z hľadiska historického vývinu je primárne určené práve na ochranu pred nezákonným zásahom zo strany

samotného štátu a jeho represívnych zložiek. Je nepochybné, že spravodajská jednotka finančnej polície je elitným orgánom represívneho aparátu štátu, ktorá vykonáva policajnú činnosť a jej úlohou je získané informácie zásadne aplikovať pre ďalšiu činnosť ostatných policajných zložiek. Predmetný zásah by tak vždy predstavoval zásah do práva sťažovateľových klientov na súkromie, bez ohľadu na to, či je spravodajská jednotka finančnej polície a jej príslušníci viazaní mlčanlivosťou. V tomto smere sa navyše jedná o ich povinnosť mlčanlivosti vo vzťahu k iným osobám, nie vo vzťahu k ostatným zložkám polície.

(13) Najvyšší súd sa napokon bránil, že samotný nesúhlas s právnou kvalifikáciou a odôvodnením jeho rozhodnutia nepredstavuje zásah do práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Porušovateľ však opomenul, a to nielen vo svojom vyjadrení, avšak najmä v jeho právno-aplikačnej činnosti, zohľadniť povinnosť ústavne konformného výkladu právnych predpisov, uloženú mu ustanovením čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Ak by ju rešpektoval, nikdy by nemohol vyriešiť konflikt dvoch ustanovení zákona, a to § 6 zákona č. 367/2000 Z. z. ako aj § 39 Notárskeho poriadku spôsobom, ktorý by viedol k aprobovaniu nezákonného zásahu do práva na súkromie sťažovateľových klientov, a vo vzťahu k sťažovateľovi osobne k aprobovaniu nezákonne uloženej sankcie zo strany správneho orgánu. Najvyšší súd však z dvoch možností výkladu konfliktu uvedených ustanovení uprednostnil taký výklad právnych predpisov, ktorý preferuje aprobáciu neoprávneného zásahu do práva na súkromie klientov sťažovateľa. Takýto výklad je však celkom zjavne v rozpore s právom na súkromie tak ako vyplýva z ustanovení čl. 16, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 21, čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

(14) Pritom, povinnosť ústavne konformného výkladu právneho poriadku zo strany všeobecných súdov je samotným ústavným súdom ustálené a jasne artikulovaná. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. 2 Ak zákonodarca prijme právnu normu, ktorej formulácia nie je jednoznačná (ako napr. rozsah údajov poskytovaných spravodajskej jednotke), nastoľuje stav právnej neistoty. Miera právnej neistoty je rozdielna. Niekedy ju možno odstrániť výkladom práva podľa všeobecného princípu výkladu a uplatňovania práva ustanoveného čl. 152 ods. 4 ústavy. V situácii, keď právnu normu

možno vysvetľovať dvomi spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 ústavy a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4).

(15) Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je okrem práva na prístup k súdu aj právo na meritórne rozhodnutie, ak sú splnené procesné podmienky. Súčasťou práva na meritórne rozhodnutie je aj právo na riadnu (nearbitrárnu, teda svojvôľu nevykazujúcu interpretáciu právnej normy a právo na riadne odôvodnenie, vyrovnávajúce sa so všetkými podstatnými argumentmi účastníka.⁴

(16) Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná, platná a účinná právna úprava.

(17) Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu Ústavou Slovenskej republiky garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie Ústavou Slovenskej republiky (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd.

(18) Pri konfrontácii dôsledkov aplikácie § 6 zákona č. 367/2000 Z. z. ako aj § 39 Notárskeho poriadku, vykonaného porušovateľom, je odôvodnený záver, že výklad tohto ustanovenia je v celkom zjavnom rozpore s účinnou realizáciou ochrany práva na súkromie predpokladanou čl. 8 Dohovoru, čo vedie k porušeniu jeho povinnosti realizovať ústavne konformný výklad právnych predpisov. Pokiaľ by najvyšší súd túto svoju povinnosť splnil, nemohlo by jeho rozhodnutie viesť k aprobácii nezákonného zásahu zo strany orgánov verejnej správy do subjektívnych práv sťažovateľa, nakoľko odmietnutím uposlúchnutia

nezákonnej výzvy orgánu verejnej moci sa nemohol dopustiť protiprávneho konania, za ktoré by mu mohla byť zákonne uložená peňažná sankcia. Pokiaľ najvyšší súd v dôsledku preferovania ústavne neudržateľného výkladu § 6 zákona č. 367/2000 Z. z. a jeho kolízie s § 39 Notárskeho poriadku aproboval nezákonný zásah do subjektívnych práv sťažovateľa, zaťažil napádané rozhodnutie vadou arbitrárnosti a porušil právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Najvyšší súd svojím postupom právo sťažovateľa na účinnú ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zabezpečil iba formálne, bez účinného výsledku, pričom toto právo sťažovateľa bolo naplnené len iluzórne.“

18. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo veci sťažnosti sťažovateľa upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

19. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že 12. marca 2008 bola finančnou políciou u sťažovateľa ako povinnej osoby v zmysle § 3 písm. e) zákona č. 367/2000 Z. z. začatá kontrola zameraná na dodržiavanie zákona č. 367/2000 Z. z. Sťažovateľ pri tejto kontrole predložil spravodajskej jednotke program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti z 10. februára 2005, ako aj čestné vyhlásenie, že sa počas výkonu svojej notárskej činnosti nestretol s legalizáciou príjmov z trestnej činnosti. Ďalej je nesporné, že 8. apríla 2008 bola sťažovateľovi doručená výzva finančnej polície na poskytnutie doplňujúcich údajov a podkladov, a to aj údajov o všetkých obchodných operáciách za obdobie od 1. októbra 2007 do 31. marca 2008, na ktoré sa vzťahuje povinnosť identifikácie v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 367/2000 Z. z., ako aj dokladov o nich a informácie o osobách, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom týchto obchodných operácií zúčastnili (teda všetkých notárskych zápisníc vyhotovených sťažovateľom bez ohľadu na ich subsumovateľnosť pod pojem obchodná operácia alebo neobvyklá operácia). Sťažovateľ sa k tejto výzve vyjadril podaním z 21. apríla 2008, v ktorom zároveň požiadal o vysvetlenie pojmu „obchodná operácia“ v zmysle zákona č. 367/2000 Z. z.

Dňa 20. mája 2008 bolo sťažovateľovi doručené oboznámenie s kontrolnými zisteniami s tým, že v oboznámení neboli zodpovedané otázky sťažovateľa týkajúce sa charakteristiky obchodných operácií, na ktoré sa vzťahuje povinnosť identifikácie. Podaním z 2. júna 2008 sťažovateľ reagoval na predchádzajúce oboznámenie spravodajskej jednotky. Dňa 7. júla 2008 sa finančná polícia opäť domáhala prístupnosti bližšie nešpecifikovaných údajov o obchodných operáciách, pričom z úradného záznamu vyplýva, že sťažovateľ sa z dôvodu, že má zákonom uloženú povinnosť mlčanlivosti, dožadoval spresnenia, aké skutočnosti má sprístupniť. Dňa 16. júla 2008 bol sťažovateľ opätovne vyzvaný na poskytnutie informácií a dokladov, a to bližšie nešpecifikovaných údajov o obchodných operáciách. Ďalej finančná polícia v upovedomení z 25. augusta 2008 o začatí správneho konania konštatovala, že v žiadosti z 9. júla 2008 ponechala sťažovateľovi vlastnú iniciatívu a dala mu možnosť, aby preukázal plnenie svojich povinností v rozsahu, v akom uzná za vhodné.

Rozhodnutím finančnej polície sp. zn. PPZ-23-19/BOK-FP-II-2008 z 24. septembra 2008 bola sťažovateľovi uložená pokuta 300 000 Sk za porušenie povinností ustanovených v § 6 ods. 1 písm. a) a § 6 ods. 3 písm. a) a d) zákona č. 367/2000 Z. z.

Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, v ktorom žiadal rozhodnutie v celom rozsahu zrušiť.

Rozhodnutím č. SLV-653/OLVS-2008 z 2. decembra 2008 ministerstvo vnútra zmenilo rozkladom napadnuté rozhodnutie finančnej polície tak, že uloženú pokutu znížilo na 200 000 Sk.

Včas podanou žalobou sa sťažovateľ domáhal preskúmania tohto rozhodnutia ministerstva vnútra, jeho zrušenia a vrátenia na ďalšie konanie.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 S 31/2009 z 25. marca 2011 zrušil žalobou napadnuté rozhodnutie ministerstva vnútra a vec vrátil žalovanému ministerstvu vnútra na ďalšie konanie. Vo svojom rozsudku uviedol, že vo veci konajúci správny orgán nevymedzil určite, jasne a zrozumiteľne a nezameniteľne predmet konania vo výroku rozhodnutia o správnom delikte tak, aby sankcionované konanie nebolo zameniteľné s iným konaním a bolo v súlade s § 47 ods. 2 Správneho poriadku. Taktiež výšku uloženej sankcie riadne neodôvodnil, a preto v uvedených častiach bolo jeho rozhodnutie nepreskúmateľné.

Ďalší postup finančnej polície, ministerstva vnútra, ako aj krajského súdu a najvyššieho súdu je opísaný v bodoch 2 až 8 tohto rozhodnutia.

IV.

20. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

21. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

23. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

24. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový

stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

25. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

26. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, porušenie ktorého sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky rešpektovať medzinárodné záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich z čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

27. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 260/06).

28. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie ustanovení príslušných právnych predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

29. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Všeobecný súd musí vychádzať z toho, že súdy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07).

30. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej).

31. Ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy v podstate upravuje právo na prístup k súdu, a to ako *lex specialis* pre prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy. V podstate ide skôr o kompetenčné ustanovenie určujúce, kedy súdna moc preskúmava rozhodnutia orgánov verejnej správy, než o ustanovenie zakladajúce základné právo. To je v skutočnosti priznané už čl. 46 ods. 1 ústavy. Vo vzťahu k pojmu rozhodnutie v čl. 46 ods. 2 ústavy je opodstatnený extenzívny výklad, nevzťahuje sa teda len na rozhodnutia, ale

zahŕňa aj ďalšie formy správania, konania a nečinnosti, ktorými orgán verejnej správy môže pôsobiť na právne postavenie fyzických alebo právnických osôb.

32. Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodíť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj pri rozhodovaní v danej veci.

33. Sťažovateľ tvrdí, že jeho v sťažnosti označené základné práva podľa ústavy a právo podľa dohovoru boli porušené tým, že najvyšší súd v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra zvolil svojvoľný a arbitrárny výklad právnych predpisov k otázke stretu povinnosti mlčanlivosti notára a jeho povinností na úseku boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti, neprihliadol na závažné procesné vady, ktoré sa vyskytli v správnom konaní a na ktoré sťažovateľ poukazoval, a napokon sa presvedčivým spôsobom nevysporiadal s námietkami sťažovateľa.

34. Podľa § 3 písm. g) zákona č. 367/2000 Z. z. povinná osoba je ten, kto poskytuje právnu pomoc podľa osobitného predpisu, ak pripravuje alebo vykonáva pre klienta úkony súvisiace

1. s nákupom a predajom nehnuteľností alebo obchodných podielov v obchodnej spoločnosti,
2. so spravovaním peňažných prostriedkov, cenných papierov alebo iného majetku,
3. s otváraním alebo spravovaním účtu v banke alebo pobočke zahraničnej banky alebo účtu cenných papierov,
4. so založením, činnosťou alebo riadením obchodnej spoločnosti, nadácie, združenia alebo podobnej právnickej osoby alebo
5. s konaním v mene klienta alebo pre klienta v akejkoľvek finančnej operácii alebo operácii s majetkom.

Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 367/2000 Z. z. povinná osoba identifikuje každú fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ak zistí, že pripravuje alebo vykonáva

- a) neobvyklú obchodnú operáciu,

b) obchodnú operáciu v hodnote najmenej 15 000 EUR,

c) viacero na seba nadväzujúcich obchodných operácií, ktorých hodnota v období 12 po sebe nasledujúcich mesiacov dosiahne najmenej 15 000 EUR.

Podľa § 6 ods. 3 písm. d) zákona č. 367/2000 Z. z. povinná osoba poskytne finančnej polícii v určenej lehote na písomné požiadanie údaje o obchodných operáciách, na ktoré sa vzťahuje povinnosť identifikácie, predloží doklady o nich a poskytne informácie o osobách, ktoré sa akýmkoľvek spôsobom obchodných operácií zúčastnili.

Podľa § 7 ods. 6 zákona č. 367/2000 Z. z. plnenie povinností podľa § 6 a povinnosti ohlásiť finančnej polícii neobvyklú obchodnú operáciu podľa odseku 1 nie je obmedzené zákonom ustanovenou povinnosťou zachovávať mlčanlivosť podľa osobitných predpisov, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa čl. 7 ods. 1 až 4 Etického kódexu notára:

ods. 1) Ako dôverník svojho klienta je notár viazaný mlčanlivosťou. Je povinný udržať v tajnosti každú dôvernú informáciu, ktorú získal pri výkone svojho povolania.

ods. 2) Dôvernou informáciou je každá informácia, ktorej prezradenie si klient neželá, prípadne by ho mohla dostať do nepríjemnej situácie, či dokonca mu spôsobiť škodu. Dôvernou informáciou je samotná skutočnosť, že notára niekto požiadal o jeho služby, pokiaľ by jej prezradenie mohli klientovi škodiť.

ods. 3) Notár nesmie využívať dôverné informácie v neprospech klienta, alebo na to, aby pre seba, či pre iného, dosiahol, priamo či nepriamo prospech.

ods. 4) Dôvernú informáciu môže notár vyzradiť len so súhlasom klienta, alebo na jeho príkaz. Výnimku z povinnosti mlčanlivosti obsahuje Notársky poriadok.

Podľa § 2 Notárskeho poriadku notár je štátom určenou a splnomocnenou osobou vykonávať notársku činnosť a ďalšiu činnosť podľa tohto zákona.

Podľa § 39 ods. 1 až 4 Notárskeho poriadku:

ods. 1) notár a jeho zamestnanci sú povinní zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri výkone notárskej činnosti, s výnimkou prípadov

uvedených v tomto zákone. Notár dbá o to, aby povinnosť mlčanlivosti dodržiavali jeho zamestnanci.

ods. 2) povinnosti zachovávať mlčanlivosť môže notára zbaviť

a) účastník písomným vyhlásením alebo

b) minister vo veciach podľa § 3 ods. 1 písm. a) a b) na účely trestného konania,

c) predseda súdu vo veciach ďalšej činnosti notára ako súdneho komisára v konaní o dedičstve na účely trestného konania.

ods. 3) zbavenie notára povinnosti zachovávať mlčanlivosť sa vzťahuje aj na všetkých jeho zamestnancov. Ak bol notár zbavený povinnosti zachovávať mlčanlivosť, bezodkladne oznámi túto skutočnosť všetkým svojim zamestnancom.

ods. 4) povinnosť zachovávať mlčanlivosť sa nevzťahuje na prípady, ak ide o zákonom uloženú povinnosť oznámiť alebo prekaziť spáchanie trestného činu.

35. Najvyšší súd v napadnutom rozsudku okrem iného uviedol, že „povinnosti je možné v zmysle čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Pojem neobvyklej obchodnej operácie v zmysle zákona č. 367/2000 Z. z. ustanovuje ust. § 4 citovaného zákona, na ktorý správny orgán poukázal v rámci odpovedi na žiadosť žalobcu o spresnenie potrebných podkladov k vykonaniu kontroly. Rovnako správny orgán v súvislosti s výpočtom všetkých právnych úkonov alebo iných úkonov v prípade notárskej činnosti v súvislosti s preukázaním splnenia povinnosti povinnej osoby podľa § 6 ods. 3 písm. d/ zákona č. 367/2000 Z. z. odkázal žalobcu na ustanovenie § 3 písm. g/ zákona č. 367/2000 Z. z., ktoré taxatívne v súvislosti s určením pojmu povinnej osoby vymedzuje, pri ktorých úkonoch poskytovaných klientovi má byť osoba poskytujúca právne služby podľa osobitného zákona považovaná za povinnú osobu zaviazanú k zákonným povinnostiam v súlade s § 6 zákona č. 367/2000 Z. z.“

Najvyšší súd bol toho názoru, že „správny orgán tým, že odkázal žalobcu na relevantné ustanovenia právneho rámca upravujúceho plnenie zákonného účelu zákona č. 367/2000 Z. z., t j. predchádzanie legalizácie príjmov z trestnej činnosti a jej odhaľovanie, si splnil svoju povinnosť postupovania v úzkej súčinnosti s účastníkom

konania v zmysle ustanovení Správneho poriadku upravujúcich postup správneho orgánu v konaní.

Vo vzťahu k špecifikácii právnych úkonov žalobcu ako povinnej osoby v zmysle zákona č. 367/2000 Z. z., je potrebné uviesť, že s ohľadom na široký okruh povinných osôb zákonodarca nemôže vymedziť všetky možné neobvyklé obchodné operácie, ku ktorým dochádza pri výkone tej ktorej činnosti, na ktorú sa zákon vzťahuje.“.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa, ktorý nevyhovenie žiadosti finančnej polície odôvodňoval obavou z porušenia povinnosti mlčanlivosti, najvyšší súd poukázal na „§ 7 ods. 6 zákona č. 367/2000 Z. z., podľa ktorého plnenie povinností podľa § 6 a povinnosti ohlásiť finančnej polícii neobvyklú obchodnú operáciu nie je obmedzené zákonom ustanovenou povinnosťou zachovávať mlčanlivosť podľa osobitných predpisov, pričom toto ustanovenie v rámci osobitných predpisov odkazuje aj na Notársky poriadok, konštatoval, že správny orgán tým, že vyzval žalobcu na preukázanie splnenia jeho povinnosti ohlásiť neobvyklú obchodnú operáciu a poskytnúť kontrolnej skupine ako oprávnenému orgánu podľa § 82 Notárskeho poriadku požadované údaje a doklady, t.j. vyhovením žiadosti správneho orgánu, nemohlo dôjsť k porušeniu povinnosti žalobcu, ktorú mu stanovuje Notársky poriadok. Právny regulačný rámec zákona č. 367/2000 Z. z. v spojení s vyššie citovanými ustanoveniami Notárskeho poriadku jasne definuje povinnosti žalobcu ako notára podľa § 2 ods. 1 Notárskeho poriadku vrátane zachovávanía povinnosti mlčanlivosti, preto táto bola námietka žalobcu podľa názoru najvyššieho súdu nedôvodná.“.

K sťažovateľom predloženému programu vlastnej činnosti najvyšší súd uviedol, že „V zmysle zákonnej povinnosti zákonodarca uložil povinným osobám vypracúvať a aktualizovať program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii, ktorý musí obsahovať prehľad takých obchodných operácií, ktoré sú pre danú oblasť z hľadiska zákona neobvyklé. Dostatočne podrobný prehľad takýchto operácií je osobitne dôležitý pri výkone notárskej činnosti v notárskom úrade žalobcu, pretože na to, aby jeho zamestnanci vedeli na mieste samom vyhodnotiť obchodnú operáciu ako neobvyklú z pohľadu zákona musia mať k dispozícii zodpovedajúce a vyčerpávajúce usmernenie. Preto ak žalovaný žalobcov program vlastnej činnosti nepovažoval za zodpovedajúci požiadavkám zákona postupoval v súlade m zákonom.“.

Podľa názoru najvyššieho súdu preto „neposkytnutím požadovaných údajov a dokladov správneho orgánu žalobcom došlo jeho konaním k závažnému porušeniu jeho povinností podľa § 6 ods. 3 písm. d/ zákona č. 367/2000 Z. z. a nemožnosti správneho orgánu vykonávať svoje oprávnenia v záujme sledovanom účelom zákona č. 367/2000 Z. z.

Z vykonanej kontroly aj podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že žalobca ako povinná osoba porušil povinnosti ustanovené v § 6 ods. 1 písm. a/ a § 6 ods. 3 písm. d/ zákona č. 367/2000 Z. z., tým, že ako povinná osoba podľa § 3 písm. g zákona od 15.01.2005 do 12.03.2008 nemal svoj program vlastnej činnosti zameranej proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti vypracovaný v súlade s dikciou § 6 ods. 1 písm. a a tiež, že v rámci kontroly začatej dňa 12. marca 2008 až do vydania rozhodnutia odmietal preukázať, akým spôsobom plní svoje povinnosti vyplývajúce zo zákona a tiež ignorovaním požiadaviek spravodajskej jednotky finančnej polície neumožnil vykonanie kontroly plnenia povinností povinnej osoby v celom rozsahu, v dôsledku čoho neumožnil finančnej polícii plnenie jej úloh podľa § 10 písm. a/ zákona. Správny orgán v preskúvanom rozhodnutí podľa odvolacieho súdu vymedzil určite, jasne, zrozumiteľne a nezameniteľné predmet konania vo výroku rozhodnutia o správnom delikte tak, aby sankcionované konanie nebolo zameniteľné s iným konaním v súlade s ust. § 47 ods. 2 Správneho poriadku. V napadnutom rozhodnutí je správny delikt presne vymedzený, za aké konkrétne konanie a obdobie je subjekt postihnutý.“

K výške uloženej pokuty najvyšší súd uviedol, že žalovaný ju „náležite odôvodnil závažnosťou porušenia povinností žalobcu, pričom uložená pokuta vzhľadom na jej sankčný charakter mala tiež pôsobiť preventívne do budúcnosti a s prihliadnutím na jej uloženie na dolnej hranici možného rozpätia zákonnej sadzby podľa § 13 ods. 1 zákona č. 367/2000 Z. z. nebola neprimerane prísna a likvidačná“.

Najvyšší súd preto po preskúmaní zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že „správne orgány, ktoré vo veci konali a rozhodovali, postupovali v súlade s citovanými ustanoveniami právnych predpisov. Rozhodnutia správnych orgánov obsahujú v skutkovej vete výroku rozhodnutia identifikovateľné skutkové vymedzenie správneho deliktu s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania. Pochybil preto prvostupňový súd pokiaľ napadnuté rozhodnutie zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c/ O.s.p. a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, Najvyšší súd

Slovenskej republiky dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. druhá veta, je potrebné zmeniť tak, že žalobu žalobcu je potrebné ako nedôvodnú podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietnuť.“

36. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti je garantom ústavnosti a súčasne súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov. Dodržiavanie ústavy orgánmi verejnej moci však nemožno vzťahovať len na strohé rešpektovanie jej jednotlivých článkov. Generálna interpretačná a realizačná klauzula ustanovuje, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy).

37. Ústavný súd sa vo svojej doterajšej judikatúre už priklonil k zásade prednosti ústavne konformného výkladu, čo v konaní o súlade právnych predpisov vyjadril týmto právnym názorom: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 Ústavy SR a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy Ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s Ústavou SR.“ (PL. ÚS 15/98) Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06).

38. Tieto zásady o povinnosti ústavne súladného výkladu aplikovanej právnej normy sa vzťahujú v celom rozsahu aj na procesný postup všeobecných súdov podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý je vlastne predpisom upravujúcim podmienky a podrobnosti o výkone základného práva na súdnu ochranu vydaným na základe čl. 46 ods. 4 ústavy.

39. Podstatnou pre rozhodnutie bola pre ústavný súd otázka, či sa najvyšší súd v napadnutom konaní dostatočne zaoberal námietkou sťažovateľa spočívajúcou v jeho tvrdení o nedostatočnej identifikácii rozsahu žiadosti (teda vymedzeníu predmetu kontroly) finančnej polície ako správneho orgánu o poskytnutie údajov a dokladov na účely preukázania splnenia povinnosti povinnej osoby podľa § 6 ods. 3 písm. d) zákona č. 367/2000 Z. z., v dôsledku ktorej by sťažovateľ sprístupnil aj dokumenty a informácie, ktoré by ako povinná osoba nebol povinný sprístupniť podľa zákona č. 367/2000 Z. z., čím by sa dopustil porušenia povinnosti mlčanlivosti podľa Notárskeho poriadku, pretože na takéto dokumenty a informácie by sa nevzťahoval § 7 ods. 6 zákona č. 367/2000 Z. z.

40. V prerokúvanej veci došlo k stretu práv, resp. povinností sťažovateľa, ktorý je ako notár v zmysle § 39 ods. 1 Notárskeho poriadku, ako aj čl. 7 ods. 1 Etického kódexu notára povinný zachovávať mlčanlivosť (čím sa vo svojej podstate chráni súkromie dotknutého jednotlivca), a oprávnení a povinností finančnej polície, ktorá vykonáva kontrolu plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona č. 367/2000 Z. z.

41. Ústavnému súdu je zrejmé, že boj proti praniu špinavých peňazí znamená aj zásah do historicky silne zakoreneného inštitútu profesijného tajomstva právnych profesionálov, avšak je potrebné podotknúť, že v prerokúvanej veci išlo o kontrolu plnenia administratívnych povinností sťažovateľa.

42. Ústavný súd uvádza, že k prelomeniu ochrany súkromia vrátane dovoleného zásahu do povinnosti mlčanlivosti môže zo strany verejnej moci dôjsť iba celkom výnimočne, ak je to nevyhnutné a účel sledovaný verejným záujmom nie je možné dosiahnuť inak. Pri nedodržaní niektorej podmienky ide o zásah protiústavný. Preto ak právny poriadok pripúšťa prelom do tejto ochrany, uskutočňuje sa tak iba a výlučne v záujme ochrany demokratickej spoločnosti (napr. II. ÚS 28/96). Prípustný je preto zásah nevyhnutný, pričom v konkrétnom prípade je daná táto nevyhnutnosť všeobecným záujmom na ochrane spoločnosti pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti (pred tzv. praním špinavých peňazí).

43. Ako už bolo uvedené, najvyšší súd založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že správny orgán tým, že odkázal (bez konkrétnej špecifikácie) sťažovateľa na relevantné ustanovenia právneho rámca upravujúceho plnenie zákonného účelu zákona č. 367/2000 Z. z., si splnil svoju povinnosť postupovania v úzkej súčinnosti s účastníkom konania v zmysle ustanovení Správneho poriadku upravujúcich postup správneho orgánu v konaní. K požiadavke špecifikácie právnych úkonov sťažovateľa ako povinnej osoby uviedol, že s ohľadom na široký okruh povinných osôb zákonodarca nemohol vymedziť všetky možné neobvyklé obchodné operácie, ku ktorým dochádza pri výkone tej-ktorej činnosti, na ktorú sa zákon vzťahuje.

44. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je nepochybne súčasťou práva na spravodlivý proces. Všeobecný súd sa vyvaruje arbitrárnosti rozhodnutia aj tým, ak v konaní aplikuje správny právny predpis a jeho obsah vyloží v súlade s výkladovými postupmi. Jednou zo základných požiadaviek kladených na výklad právnych predpisov zo strany súdu je ústavný imperatív zakotvený v čl. 152 ods. 4 ústavy vykonávať ústavne konformný výklad právnych predpisov.

45. Najvyšší súd však podľa názoru ústavného súdu pri výklade § 6 ods. 3 písm. d) zákona č. 367/2000 Z. z., ako aj § 39 Notárskeho poriadku pre účely prerokúvanej veci túto svoju povinnosť nedodrжал a výklad tohto ustanovenia z hľadiska jeho ústavnej konformnosti nevykonal.

46. V prípade požiadavky finančnej polície sprístupniť notárske zápisnice bez ohľadu na ich subsumovateľnosť pod pojem obchodná operácia alebo neobvyklá obchodná operácia na účely preverenia či obsahujú, alebo neobsahujú záznamy o právnych úkonoch, ktoré by mohli byť neobvyklou obchodnou operáciou, a teda či si sťažovateľ ako povinná osoba plní povinnosti podľa zákona č. 367/2000 Z. z., podľa názoru ústavného súdu ide o závažné vybočenie z medzí ustanovených ústavou.

47. Uvedený postup správnych orgánov potvrdený napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu v danej veci je podľa ústavného súdu neudržateľný aj z hľadiska princípu legality podľa čl. 2 ods. 2 ústavy, v zmysle ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon.

48. Treba preto dať za pravdu sťažovateľovi, že pri pozornom posúdení dôsledkov výkladu § 6 zákona č. 367/2000 Z. z. a § 39 Notárskeho poriadku, ku ktorému dospeli vo veci konajúce správne orgány (finančná polícia a ministerstvo vnútra), ako aj najvyšší súd, „*sa vyjavi ich krajná nezlučiteľnosť s princípmi právneho štátu a ochranou práva na súkromie, garantovaného zo strany štátu jeho občanom*“.

49. Zákon č. 367/2000 Z. z. neobsahuje legálnu definíciu viacerých právne významných pojmov, ktoré sám používa, a to aj pojmu obchodná operácia. Dňa 1. septembra 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou (zákon č. 367/2000 Z. z.) okrem iného aj spresnil jednotlivé inštitúty zamerané na predchádzanie a odhaľovanie legalizácie príjmov a financovania terorizmu. Nová právna úprava jednoznačnejšie obsah povinností povinných osôb precizovala a časť povinnosti mlčanlivosti právnych profesionálov (advokátov a notárov) uprednostnila pred povinnosťou súčinnosti finančnej polícii.

50. Pokiaľ najvyšší súd v dôsledku preferovania ústavne neudržateľného výkladu § 6 zákona č. 367/2000 Z. z. a jeho kolízie s § 39 Notárskeho poriadku aproboval nezákonný zásah ako ústavne-konformný, zaťažil tak napadnutý rozsudok najvyššieho súdu vadou arbitrárnosti, a porušil tak základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

51. Bez potreby venovať sa aj ďalším námietkam sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru bolo uvedené dostačujúce na vyslovenie, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, tak svojimi účinkami porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých reálne uplatnenie, zabezpečenie a realizácia vylučujú takýto postup a rozhodnutie. Ústavný súd preto skonštatoval porušenie označených základných práv sťažovateľa podľa ústavy, ako aj práva podľa dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu. Ústavný súd zároveň toto rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil a vrátil na ďalšie konanie.

V.

52. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak to je možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

53. Keďže ústavný súd rozhodol, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tento rozsudok zrušil (čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde], v ktorom bude najvyšší súd viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyslovenými v tomto náleze [§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto nálezu)].

54. Úlohou najvyššieho súdu bude v ďalšom priebehu odvolacieho konania rozhodnúť o odvolaní žalovaného správneho orgánu v konaní pred najvyšším súdom proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 142/2011-80 z 10. apríla 2014 takým spôsobom, ktorý bude ústavne konformný a bude v súlade s právnymi názormi ústavného súdu vyslovenými v tomto náleze.

55. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľovi, ktorý bol vo veci úspešný, vznikli trovy konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom Mgr. Michalom Kičom, ktoré si vyčíslil za päť úkonov právnej služby, a to spolu s režijným paušálom v sume 757,90 € (prevzatie a príprava zastúpenia, sťažnosť z 3. júna 2016, návrh na vydanie dočasného opatrenia z 29. júna 2016, doplnenie návrhu na vydanie dočasného opatrenia z 11. augusta 2016 a vyjadrenie sťažovateľa z 18. novembra 2016).

56. Ústavný súd priznal úhradu za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti, podanie vyjadrenia) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Úhrada za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2016 (3 x 143 €) predstavuje spolu s režijným paušálom (3 x 8,58 €) sumu 454,74 €, trovy právneho zastúpenia boli priznané v celkovej sume 454,74 €.

Odmenu za úkon právnej služby – návrh na vydanie dočasného opatrenia z 29. júna 2016, ako aj jeho doplnenie z 11. augusta 2016 ústavný súd advokátovi nepriznal, pretože bol toho názoru, že tieto mohli byť obsahom samotnej sťažnosti.

57. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto

nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde) tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

58. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2017